Spor, Eğitim ve Çocuk (SEÇ) – Sport, Education and Child (SEC)
ISSN: 2791-643X

Okul Öncesi Çocuk Oyun Alanlarının İncelenmesi: Bilecik İli Örneği

Emine Özkan Bulut[1], Raif Zileli[2]

Makale Bilgisi
Makale Türü: Orijinal Araştırma
Geliş Tarihi: 04.08.2026
Kabul Tarihi: 29.09.2026
Yıl: 2026 | Cilt: 6 | Sayı: 3 | Sayfa: 72-87
DOI: 10.5505/sec.2026.60352

*__Sorumlu Yazar:__ Emine ÖZKAN BULUT

Yazar Notu: Bu çalışma yazarın Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

Alıntılama: Özkan Bulut, E. & Zileli, R. (2026). Okul Öncesi Çocuk Oyun Alanlarının İncelenmesi: Bilecik İli Örneği. *Spor, Eğitim ve Çocuk, 6*(3), 72-87.

Etik Kurul Beyanı: Araştırmanın uygulama aşaması için Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu'ndan 20.02.2025 tarih ve E-54674167-050.04-314675 sayılı etik kurul izni ve Bilecik ili Mili Eğitim Müdürlüğünden araştırma izni 12.05.2025'te onaylanmıştır.

Yapay Zekâ Kullanım Beyanı: Tez çalışmasının hazırlanması sürecinde yapay zekâ destekli araçlardan yalnızca içerik, dil bilgisi, anlatım bozukluklarının düzeltilmesi ve tabloların düzenlenmesi amacıyla yararlanılmıştır.

Teşekkür ve Açıklamalar

Veri toplamak için gittiğim okulların yöneticilerine ve öğretmenlerine yardımlarından dolayı teşekkür ederim.

Araştırmacıların, araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Yazar Katkısı

[EÖB]: Kavramsallaştırma, Veri Toplama ve İşleme, Analiz ve Yorumlama, Literatür Taraması, Yazım,
[RZ]: Danışmanlık, Yorumlama, Eleştirel Gözden Geçirme.

[1] **Yüksek Lisans Öğrencisi,** Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çocuk gelişimi ABD, Bilecik, Türkiye, e-mail: emineozkanbulut11@gmail.com ORCID: 0009-0003-8968-5391
[2] **Prof. Dr.**, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Bilecik, Türkiye, e-mail: raif.zileli@bilecik.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4178-5468

Spor, Eğitim ve Çocuk (SEÇ)
Sport, Education and Child (SEC)

Okul Öncesi Çocuk Oyun Alanlarının İncelenmesi: Bilecik İli Örneği

ÖZ

Oyun, çocukların yaşamı ve çevreyi tanımalarını sağlayan temel bir öğrenme aracıdır. Bu nedenle çocukların gelişimini destekleyen zengin çevrelere ihtiyaç vardır. Oyun alanları da onları yaşama hazırlayan önemli öğrenme ortamlarıdır. Bu doğrultuda yapılan çalışmanın amacı, çocukların gelişimini etkileyen okul öncesi oyun alanlarının incelenmesidir. Araştırma, betimsel tarama yöntemi kullanılarak hazırlanmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda, anaokullarında görev yapan 24 yönetici ve 28 öğretmenle görüşme yapılarak içerik analizi uygulanmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda ise Ulaş ve Ayan tarafından geliştirilen "Çocuk Oyun Alanlarını Değerlendirme Ölçeği" ile 108 öğretmenden toplanan veriler, SPSS 26.00 istatistik paket programında değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda, oyun alanlarının çocukların gelişimi açısından önemli ve işlevsel bulunduğu görülmektedir. Oyun alanlarının özellikle öğretmenlere göre sosyal ve fiziksel gelişimi desteklediği, yöneticilere göre ise tüm gelişim alanlarına katkı sağladığı ifade edilmiştir. Ayrıca oyun alanların düzenli ve sık kullanıldığı, çocukların sosyalleşmesine katkı sunduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte temizlik ve bakım konusunda ise genel olarak bir sorun olmadığı ifade edilmiştir. Materyal çeşitliliğinin artırılması gerektiği, bütçe ve fiziksel alan yetersizliklerinin bulunduğu ve oyun alanlarına yönelik hizmet içi eğitimlerin yeterli olmadığı yönünde görüşler öne çıkmıştır. Ayrıca donanım yeterliliği, genel yeterlik, güvenlik, işlevsellik, hijyen ve aydınlatma açısından oyun alanlarının orta düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Bilecik ilindeki resmi anaokullarında bulunan oyun alanlarının çocukların gelişiminde etkili olduğunu; ancak donanım, materyal çeşitliliği ve fiziksel imkânlar açısından orta düzeyde yeterliliğe sahip olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Bilecik, Çocuk Oyun Alanları, Oyun, Öğretmen Görüşü, Yönetici Görüşü*

ABSTRACT

Play is a fundamental learning tool that allows children to learn about life and their environment. Therefore, rich environments that support children's development are necessary. Playgrounds are also important learning environments that prepare them for life. The aim of this study is to examine preschool playgrounds that affect children's development. The research was prepared using a descriptive survey method. In the qualitative dimension of the research, content analysis was applied by conducting interviews with 24 administrators and 28 teachers working in kindergartens. In the quantitative dimension of the research, data collected from 108 teachers using the "Children's Playground Evaluation Scale" developed by Ulaş and Ayan were evaluated in the SPSS 26.00 statistical package program. The assessment indicates that playgrounds are considered important and functional for children's development. It was stated that playgrounds, especially according to teachers, support social and physical development, while administrators stated that they contribute to all areas of development. It was also noted that playgrounds are used regularly and frequently, contributing to children's socialization. Furthermore, it was stated that there are generally no problems regarding cleanliness and maintenance. Opinions emerged that there is a need to increase the variety of materials, that there are budget and physical space deficiencies, and that in-service training for playgrounds is insufficient. Additionally, playgrounds were evaluated as being at a moderate level in terms of equipment adequacy, general adequacy, safety, functionality, hygiene, and lighting. It was determined that playgrounds in official kindergartens in Bxxxxx province are effective in the development of children; however, they are at a moderate level of adequacy in terms of equipment, material variety, and physical facilities.

Keywords: *Bilecik, Children's Playgrounds, Play, Teacher Opinion, Administrator Opinion*

GİRİŞ

Oyun, çocuğun dünyayı tanımasına ve çevresine uyum sağlamasına yardımcı olan önemli bir araçtır. Çocuk, oyun yoluyla sosyal kuralları öğrenir, ilişkiler kurar ve yaşadığı çevreye daha sağlıklı bir şekilde uyum sağlar (Korkmaz, 2009). Çocuk, oyun aracılığıyla çevresindeki nesneleri, insanları ve olayları deneyimleyerek anlamlandırır, soyut ve somut kavramlar arasında bağlantılar kurar. Aynı zamanda oyun, çocuğun duygusal, bilişsel ve motor becerilerinin gelişimini destekleyen doğal bir öğrenme süreci sunar. Bu bağlamda oyun, yalnızca eğlenceye dayalı bir etkinlik olmanın ötesinde, çocuğun dünyayı keşfetmesini sağlayan önemli bir bilişsel ve sosyal araç olarak değerlendirilebilir (Canning, 2007). Oyun, tek bir çocuk tarafından oynanabileceği gibi bir grup çocukla birlikte de gerçekleştirilebilir. Oyuncaklar kullanılarak kurgulanabileceği gibi yalnızca çocuğun hayal gücüne dayanarak da ortaya çıkabilir. Oyun, çocuğun kendini ve bireysel özelliklerini ortaya koyma biçimidir. Ayrıca oyun; bilişsel, dil, fiziksel/hareket, sosyal ve duygusal gelişimin temelinde yer alan önemli bir süreçtir (Eliason ve Jenkins, 2003; Leland ve Fisher, 2006; Mayesky, 2006). Oyun, bireylerin bilişsel, duygusal ve sosyal gelişiminde önemli bir rol oynasa da, kültürel, tarihsel ve toplumsal bağlamlara göre farklılaşan dinamiklere sahiptir. Bu nedenle, onu belirli kuramsal çerçeveler içerisinde tam anlamıyla kavramsallaştırmak ve sistematik bir tanımlama yapmak akademik çevreler için halen zorlayıcı bir mesele olarak görülmektedir (Hirsh-Pasek ve Golinkoff, 2008). Oyun çocukluk döneminin en etkili ve anlamlı etkinliği olarak kabul edilmektedir. Çocuklar oyun aracılığıyla sadece eğlenmekle kalmaz, aynı zamanda sosyal etkileşim becerilerini geliştirir, problem çözme yeteneklerini pekiştirir ve duygusal zekâlarını güçlendirirler. Oyun, çocuklar için bir öğrenme ve keşfetme aracıdır, bu nedenle gelişim süreçlerinin her aşamasında çocuk için son derece önemli bir rol oynamaktadır (Tuğrul, 2018).

1837 yılında Almanya'da ilk anaokulunu (çocuk bahçesi) kuran Froebel; Rousseau, Pestalozzi, Luther ve dönemin diğer önemli düşünürlerinden etkilenmiştir. Froebel'e (1887) göre oyun, yalnızca fiziksel ya da sosyal gelişim açısından değil, çocuğun bütüncül gelişimi üzerinde de önemli bir etkiye sahiptir. Bu bakış açısı, "doğal" çocuk gelişimini destekleyen bir oyun alanı anlayışının ortaya çıkmasına temel oluşturmuştur (Frost vd., 2012). Çocuk oyun alanları; çocukların oyun oynayabildiği, fiziksel ve zihinsel etkinliklere katılabildiği, akranlarıyla etkileşim kurarak sosyalleştiği, çeşitli becerilerini geliştirdiği ve farklı oyun araçlarının yer aldığı mekânlar olarak tanımlanmaktadır (Pyle, 2002; Acar, 2003; Silver vd., 2014).

Gelişim psikolojisi alanında yapılan araştırmalar, sağlıklı bir gelişim için sosyal ve fiziksel çevre koşullarının önemli bir rol oynadığını vurgulamaktadır. Özellikle erken çocukluk dönemi (0-8 yaş), bireyin ileriki yaşamında sağlıklı bir erişkin olabilmesi için kritik bir yapıtaşı oluşturur. Gelişim ve çocuk psikolojisi kuramcılarına göre, çocukluk dönemi kesin sınırlara sahip olmamakla birlikte, farklı evrelere ayrılarak incelenmektedir. Bu evrelerde ortaya çıkan özellikler, bir sonraki evrenin özelliklerine eklenerek bireyin kişiliğini şekillendirir. Ayrıca, gelişimin farklı alanları birbirleriyle sürekli bir etkileşim içerisindedir. Dolayısıyla okul öncesi dönemde çocuğa sağlanan fiziksel ve sosyal çevre koşullarının kalitesi, bireyin genel gelişimi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu dönemde sağlanan uygun çevresel faktörler, çocuğun bilişsel, duygusal, sosyal ve motor gelişimini bütünsel bir şekilde destekler ve sağlıklı bir birey olma yolunda temel hazırlıkları sağlar. Bu bağlamda, okul öncesi dönemdeki çevresel koşullar, çocuğun gelişiminin her yönünü şekillendiren temel faktörlerden biridir (Çukur, 2011; Baykoç, 2006).

Oyun alanları; çocukların oyun oynayarak fiziksel hareketlilik kazanabildiği ve bu sayede sağlıklı gelişimlerinin desteklendiği özel olarak planlanmış mekânlardır (Broekhuizen vd., 2014). Okul öncesi eğitim kurumlarının temel unsurlarından biri olan bahçeler; çocukların güneşten yararlanabildiği, enerjilerini atabildiği, gevşemelerine katkı sağlayan, merak ve keşfetme isteğini destekleyen, özgür hareket etme fırsatı sunan ve çocukları cesaretlendirirken akranlarıyla ve diğer canlılarla doğal etkileşim kurmalarına olanak tanıyan alanlardır (Tandoğan, 2016). Okul öncesi dönemdeki çocuklar, açık alanlarda keşfetme, üretme, inşa etme ve bozup yeniden yapma gibi deneyimler yaşama fırsatı bulurlar. Ayrıca nesnelerin nasıl ve neden var olduklarını gözlemleyerek öğrenme imkânı elde ederler. Doğal çevrede duyularını aktif biçimde kullanarak somut yaşantılar kazanır ve yaşamı doğrudan deneyimleme olanağı bulurlar. Bu bağlamda açık oyun alanları, okul ortamının en temel ve vazgeçilmez bölümlerinden biri olarak değerlendirilmektedir (Demiriz vd., 2003).

Okul öncesi çocuk oyun alanlarının incelenmesine yönelik çeşitli araştırmalar yapılmıştır (Duman ve Koçak, 2013; Başbay, 2012; Kaya Bağdaşı, 2016; Doğan ve Efendioğlu, 2022; Öcal vd., 2022, Bostancı, 2023). Bu araştırmalarda, çocuk oyun alanlarının biçimsel yönden değerlendirilmesi, okul bahçelerinin konumlandırılması, bahçelerde yer alan materyallerin çeşitliliği, donanım ve güvenlik, çocuk başına düşen oyun alanı, genel yeterlik, güvenlik ve işlevsellik gibi unsurlar açısından değerlendirilmiştir. Bxxxx il merkezindeki çocuk oyun parklarının niteliklerini ele alan bir çalışmada ise, bu alanların çeşitli açılardan nasıl yapılandırıldığını ve çocukların hangi koşullarda oyun oynayabildiğini ortaya koymuştur (Civelek ve İkiz, 2024). Ancak bu çalışma, kurumlara bağlı okul öncesi çocuk oyun alanlarını kapsamamaktadır. Dolayısıyla, Bxxxxx il sınırları içinde okul öncesi eğitim veren kurumlara ait oyun alanlarının fiziksel ve güvenlik niteliklerine ilişkin yeterli bilimsel verinin bulunmadığı görülmektedir. Bu durum, söz konusu oyun alanlarının niteliğinin sistemli biçimde incelenmesini gerekli kılmaktadır.

Bu bağlamda, bu çalışma ile okul öncesi çocuk oyun alanları öğretmen ve yönetici görüşlerine göre değerlendirilmiştir. Bu alanlarla ilgili öğretmen ve yöneticilerin görüşleri alınmış ve bu kurumlarda çalışan öğretmenlere ölçek uygulanarak alanların; hijyen ve aydınlatma yeterliliği gibi temel gereksinimler ile genel yeterlik, donanımın uygunluğu, güvenlik önlemleri ve işlevsellik gibi önemli unsurlar açısından kapsamlı bir şekilde analizinin yapılması amaçlanmıştır.

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi çocuk oyun alanlarının; öğretmen ve yönetici görüşleri açısından değerlendirilmesi ve öğretmen görüşlerine göre; donanım yeterliliği, genel yeterlik, güvenlik ve işlevsellik, hijyen ve aydınlatma yeterliklerinin incelenmesidir.

Araştırmanın ana problemi; “Bilecik ilinde yer alan okul öncesi çocuk oyun alanları hakkındaki görüşler ve yeterlik nedir?” olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

- Bilecik ilinde yer alan okul öncesi çocuk oyun alanlarının yönetici ve öğretmen görüşleri nasıldır?
- Bilecik ilinde yer alan okul öncesi çocuk oyun alanlarının öğretmenlere göre yeterliliği nasıldır?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, nitel ve nicel betimsel tarama yöntemlerinin birlikte kullanıldığı bir araştırmadır. Betimsel tarama yöntemi, bir konuya ilişkin katılımcıların görüşlerinin sorulduğu örneklemi büyük araştırmaları kapsamaktadır (Fraenkel ve Wallen, 2006).

2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın örneklemini Bilecik ilinde bulunan resmi anaokulları ile anaokulu yöneticileri ve kurumlarda çalışan öğretmenler oluşturmaktadır (Bilecik ilinde merkez ilçede 6, Gxxxxxx ilçesinde 1, Oxxxxx ilçesinde 1, Pxxxxx ilçesinde 1, Sxxxxx ilçesinde 1 ve Bxxxxx ilçesinde 5 olmak üzere 15 resmi anaokulundan oluşmaktadır). Bilecik ilinde bulunan resmi anaokulların tamamı ile çalışma yapılmıştır. 2024-2025 eğitim öğretim istatistiklerine göre bu okullarda toplam 160 kişi görev yapmaktadır. Bilecik ilindeki anaokullarının sayısı, Bilecik İli Milli Eğitim Müdürlüğünden talep edilen öğrenci derslik sayıları verileriyle elde edilmiştir. Yapılan çalışmada Bilecik iline bağlı resmi anaokullarında çalışan (Resmi anaokullarında görev yapan bütün yöneticiler araştırma kapsamına alınmış, her okuldan iki öğretmenle görüşme düşünülmüş ve diğer çalışan öğretmenlere de ölçek uygulanmıştır), 24 yönetici (müdür ve müdür yardımcıları), 28 öğretmenle görüşme yapılmış, 108 öğretmene de ölçek uygulanmıştır. Araştırmanın evreni olan Bilecik ilinde resmi anaokulları araştırma kapsamına alınmıştır. Çocuk Oyun Alanlarını Değerlendirme Ölçeği” uygulanmasında ise araştırma bütün evreni kapsamaktadır. Bütün görüşmeler ve ölçek gönüllük esasına göre uygulanmıştır. Öğretmen

katılımcılar (Ö1), (Ö2), (Ö3)… şeklinde simge verilmiştir. Yönetici katılımcılara ise (Y1), (Y2), (Y3)… şeklinde simgeler verilmiştir.

3. Veri Toplama Araçları

3.1. Nitel Veri Toplama Araçları

Nitel veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış formla toplanmıştır. Yönetici ve öğretmenlerle de görüşme yapılmıştır.

Araştırmanın nitel boyutunda öncelikli olarak araştırmada kullanılacak sorularla ilgili literatür taraması yapılmış ve konuyla ilgili sorular toplanmıştır. Araştırmanın amacına uygun sorular hazırlanmıştır (Galletta, 2013). Araştırmanın amacına uygun bulunan sorularda uyarlamaların olduğu sorular bulunmaktadır (Kösem, 2022). Hazırlanan sorularda uzman görüşü alınmıştır. Soruların incitici ve tehdit edici olmamasına dikkat ederek konuya giriş niteliğini taşıyan sorulardan başlanarak kolaydan zora doğru bir sıralama oluşturulmuştur (Wilson, 2014).

Araştırmanın nitel boyutunda içerik analizi yöntemi yapılmıştır. Öğretmenler ve yöneticilerle yapılan görüşmeler, yöneticilerin odalarında ve öğretmenlerin sınıflarında gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmeler 5-10 dakika sürmüştür.

3.2. Nicel Veri Toplama Araçları

Veriler, Ulaş ve Ayan (2016) tarafından geliştirilen "Çocuk Oyun Alanlarını Değerlendirme Ölçeği" ile toplanmıştır. "Çocuk Oyun Alanlarını Değerlendirme Ölçeği" için yazardan gerekli izinler alınmıştır. Bu ölçek, Kırıkkale ilinde oyun alanlarını kullanan 500 kişiye uygulanarak, ölçeğin geçerliliğini test etmek için kapsam geçerliliği ve yapı geçerliliği testlerine tabi tutulmuştur. İşlemler sonunda ölçek 4 alt faktörlü (Donanım yeterliliği, genel yeterlik, güvenlik ve işlevsel yeterliliği, hijyen ve aydınlatma yeterliliği) 17 maddeden oluşmaktadır. Güvenirlik için yapılan test-tekrar test güvenirlik sonucu 0,980, Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.845, madde toplam test korelasyon değerleri ise 0.397-0.493 arasında çıkmıştır (Ulaş ve Ayan, 2016). Bu işlemleri ölçek geliştiricileri tarafından yapılmıştır.

4.Verilerin Toplanması

Araştırmanın uygulama aşaması için Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu'ndan 20.02.2025 tarih ve E-54674167-050.04-314675 sayılı etik kurul izni ve Bilecik ili Mili Eğitim Müdürlüğünden araştırma izni 12.05.2025'te onaylanmıştır. Bilecik ilinde temel eğitime bağlı 15 tane bağımsız resmi anaokulu araştırma izni alınmıştır. Araştırmaya öncelikle hangi anaokullarından başlanacağına dair bir sıra oluşturulmuş, aynı ilçede bulunan anaokullarına aynı gün gidilmesine karar verilmiştir. Görüşme yapılan okullarda yöneticilere görüşme içeriği hakkında bilgi verilerek yöneticilerle görüşme yapılmış, öğretmenlerle görüşmek için yöneticilerden izin alınarak sınıflara gidilmiştir. Görüşmelere Bilecik ilinin Bozüyük ilçesinden temel eğitime bağlı anaokullarından başlanarak sırayla Pazaryeri ilçesi, Gölpazarı ilçesi, Osmaneli ilçesi, Söğüt ilçesi ve Bilecik merkez ilçesindeki temel eğitime bağlı resmi anaokullarına gidilmiştir. Bu anaokullarında görev yapan yöneticiler ve öğretmenlerle yapılan görüşmeler ses kaydedici ile kaydedilmiş, bazı yönetici ve öğretmenler de görüşlerini yazarak iletmişlerdir. Her bir görüşme 10-15 dakika sürmüş, yapılan bütün görüşmelerde ve ölçeklerde gönüllülük esas alınarak 'Gönüllü Katılım Olur Formu' imzalatılmıştır. Tüm veriler aynı araştırmacı tarafından toplanmıştır.

5. Verilerin Analizi

5.1. Nitel Verilerin Analizi

Araştırmanın nitel boyutunda içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Yöneticiler ve öğretmenlerle yapılan görüşmeler Microsoft Office Word ortamına aktarılmıştır. Öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda 143 kod ve 32 temaya; yöneticilerle yapılan görüşmeler sonucunda ise 109 kod ve 29 temaya ulaşılmıştır.

Araştırmanın geçerliliğini sağlamak amacıyla verilerin açık ve anlaşılır olmasına özen gösterilmiştir. Elde edilen bulgular, araştırmanın amacı doğrultusunda incelenmiş; sonuçların birbiriyle tutarlı olup olmadığı ve

tekrar eden ifadeler içerip içermediği değerlendirilmiştir. Bu süreçte verilerin gerçeği yansıtmasına dikkat edilmiştir.

Toplanan veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmanın güvenirliğini belirlemek amacıyla veriler iki farklı kodlayıcı tarafından ayrı ayrı kodlanmış, oluşturulan kod ve temalar karşılaştırılmıştır. Güvenirlik hesaplamasında Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen görüş birliği formülü kullanılmıştır:

$\Delta = C \div (C + \partial) \times 100$

Bu formülde Δ güvenirlik katsayısını, C görüş birliği sağlanan konu/terim sayısını, ∂ ise görüş birliği sağlanamayan konu/terim sayısını ifade etmektedir. Kodlayıcılar arasındaki görüş birliğinin en az %80 olması gerektiği belirtilmektedir. Yapılan hesaplama sonucunda iç tutarlılık oranı öğretmenler için %90, yöneticiler için ise %88.9 olarak bulunmuştur.

Verilerin analizi tümevarımsal veri analizi yaklaşımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu analiz sürecinde verilerde yer alan anlamlar incelenmiş, anlamlar arasındaki ilişkiler ortaya konmuştur. Hatch (2002)'ye göre tümevarımsal analiz, olgulardan hareketle genel yargılara ulaşmayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda benzer özellikler taşıyan veriler belirli tema ve kavramlar etrafında sınıflandırılmıştır. Böylece içerik analizi yoluyla dağınık ve ham nitel veriler sistematik ve anlamlı bir yapı içinde bütünleştirilmesini ve araştırma sorularını açıklayıcı yorumlara dönüştürülmesini mümkün kılmıştır.

5.2. Nicel Verilerin Analizi

Araştırmanın nitel boyutunda, Ulaş ve Ayan tarafından geliştirilen "Çocuk Oyun Alanlarını Değerlendirme Ölçeği" ile toplanan veriler, SPSS 26.00 istatistik paket programında betimsel analiz, t-testi ve ANOVA testleriyle analiz edilmiştir.

Bu çalışma kapsamında toplanan verilere güvenirlik analizi tekrar uygulanmış ve Alpha güvenirlik katsayısı 0.907 olarak bulunmuştur. Araştırmacı tarafından oluşturulan "Demografik Bilgi Formu'' örneklem grubunda bulunan öğretmenlerin cinsiyet, yaş, öğretim durumu, mezun oldukları bölüm, meslekteki çalışma yılları ve yönetici /öğretmen olduklarını belirlemek amacıyla oluşturulmuştur.

Oyun alanlarının yeterlik düzeyi medeni durum, yaş, eğitim durumu, bölüm, demografik değişkenlerine göre incelenmiştir. Cinsiyet ve eğitim durumuna göre değişkenlerine ait sıklık analizinde kadın ve erkek öğretmenlerin dağılımı bu değişkenin istatistiksel olarak farklılaşmasının incelenmesine imkan vermemiştir. Öncelikle, değişkenlerin ortalama puanlarının normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. Verilerin normal dağılımı parametrik testlerin kullanılmasında ön koşuldur (Büyüköztürk vd., 2011). Normallik testi olarak Skewness-Kurtosis değerleri bulunmuştur. Buna göre değişkenlerin çarpıklık basıklık değerleri incelenmiştir. Puanlarının normal dağılıma sahip olduğu belirlenmiştir. Bu değerlerin -2 ve +2 arasında olması gerekmektedir (Field, 2009; Tabachnick ve Fidell, 2013).

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde ilk olarak nitel bulgulara yer verilmiştir**.** Çocuk oyun alanlarının çocukların gelişimi üzerindeki etkileri hakkında öğretmenlerin görüşlerine ilişkin bulgular araştırmanın nitel verilerinin ilk temasını oluşturmaktadır. Bu temaya ilişkin veriler Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1. Çocuk Oyun Alanlarının Çocukların Gelişimi Üzerindeki Etkileri

Tema	Kod	Frekans
Sosyal Gelişim ve Akran Etkileşimi	Sosyalleşme, paylaşma, sıra bekleme, iş birliği, kurallara uyma, iletişim, empati	22
Fiziksel Gelişim ve Enerji Atma	Fiziksel gelişim. motor becerileri, kaba-ince motor	20

	becerileri. Enerji atma, hareket ihtiyacı	
Bilişsel Gelişim	Problem çözme, neden–sonuç, odaklanma, zihinsel gelişim,	8
Yaratıcılık ve Hayal Gücü	Yaratıcılık, hayal kurma, açık uçlu oyun, yapılandırılmamış oyun	9
Duygusal / Psikolojik Gelişim	Kendini ifade etme, duygularını düzenleme, özgüven, mutlu olma	9
Oyun ve Öğrenme Ortamı	Yaparak yaşayarak öğrenme, günlük yaşam becerisi, gerçek yaşam rolleri	7
Güvenlik ve Alan Düzenlemesi	Güvenli alan, risk azaltma, yaşa uygun materyal, hijyen	6
Donanım ve Materyal Niteliği	Zengin içerik, materyal çeşitliliği, tırmanma alanı, farklı merkezler	6
Doğal Ortam / Açık Hava İhtiyacı	Açık alan, doğal ortam, açık hava sınıfı, hareket özgürlüğü	3

Tablo 1 incelendiğinde, "Çocuk oyun alanlarının çocuklar üzerindeki etkileri hakkında ne düşünüyorsunuz?" sorusuna 22 öğretmen sosyal gelişim ve enerji atma, 20 öğretmen fiziksel gelişim ve akran etkileşimi, 8 öğretmen bilişsel gelişim, 9 öğretmen yaratıcılık ve hayal gücü, 9 öğretmen duygusal/psikolojik gelişim, 7 öğretmen oyun ve öğrenme ortamı, 6 öğretmen güvenlik ve alan düzenlenmesi, 6 öğretmen doğal ortam/ açık hava ihtiyacı demiştir. Öğretmen görüşleri bir arada incelendiğinde oyun alanlarının çocuk gelişimi açısından çok yönlü bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. *"Çocuklar oyunu çok sevdikleri için oyun alanlarına büyük ilgi duyarlar. 0nların özgürce hareket edebildikleri eğitici ve eğlenceli alanların, çocuklar üzerinde olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum"(Ö1). "Çocukların fiziksel gelişimini destekler, akranlarıyla vakit geçirmesi sosyal duygusal gelişimine olumlu etkiler"(Ö9). "Çocuk oyun alanları çocukların fiziksel gelişimine olumlu etkilemektedir. Sosyalleşme, ince ve kaba motor gelişimini destekleme, dil gelişiminde ilerleme gibi faydalar sağlamaktadır"(Ö14).* Öncelikle öğretmen ifadeleri, oyun alanlarının en belirgin etkilerinden birinin sosyal gelişim olduğunu söyleyerek, oyun alanlarının çocuklarda fiziksel, sosyal, bilişsel ve duygusal gelişimini de destekleyen bütüncül bir öğrenme ortamı sunduğunu vurgulamıştır. Bu durum, oyun alanlarının yalnızca boş zaman geçirilen bir yer değil; aynı zamanda eğitsel bir ortam olarak algılandığını göstermektedir.

Çocuk oyun alanlarının kullanma sıklığına göre öğretmenlerin görüşlerine ilişkin bulgular araştırmanın nitel verilerinin ikinci temasını oluşturmaktadır. Bu temaya ilişkin veriler Tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Oyun Alanlarını Kullanım Sıklığı

Tema	Kod	Frekans
Düzenli ve Sık Kullanım	Her gün kullanım, günlük plan içinde yer verme, haftada birkaç kez kullanım, sürekli kullanım	17
Orta Düzey Kullanım (Haftada 1–2 kez)	Haftada bir, haftada iki kullanım, düzenli ama sınırlı kullanım	10
Az veya Kısıtlı Kullanım	Zaman olursa kullanım, 15–20 dakikalık kısa kullanım, mekânsal eksiklik nedeniyle az kullanım	3

Hava Koşullarına Bağlı Kullanım	Hava güzelse dış alan, soğuk havada iç alan; mevsime göre değişen kullanım	5
Oyun Alanlarını Çok Yönlü Kullanma	Sınıf içi oyun merkezi, oyun odası, bahçe, parkur, geleneksel oyunlar, serbest zaman	5

Tablo 2 incelendiğinde, "Çocuk oyun alanlarının kullanır mısınız? Kullanırsanız ne sıklıkta kullanıyorsunuz ?" sorusuna 17 öğretmen düzenli ve sık kullanım, 10 öğretmen orta düzey kullanım, 3 öğretmen az ve kısıtlı kullanım, 5 öğretmen hava şartlarına bağlı kullanım, 5 öğretmen oyun alanlarının çok yönlü kullanma cevabını vermiştir. *"Her gün düzenli bir şekilde oyun alanlarını kullanmaya özen gösteriyorum"(Ö5). "Kullanırım. Haftadan 1-2 defa olacak sıklıkta kullanırım. Soğuk havalarda daha uzun aralıklarla kullanırım"(Ö14). "Okuldaki oyun alanını haftada bir gün kullanıyoruz"(Ö28).* Öğretmenlerin görüşleri değerlendirildiğinde, çocuk oyun alanlarının kullanımını etkileyen faktörlerin çok boyutlu olduğu görülmektedir. En güçlü nedenler fiziksel gelişim, enerji atma, sosyalleşme ve eğitsel katkılardır. Buna karşılık, güvenlik ve hijyen kaygıları, kalabalık ortamlar, mevsimsel koşullar ve okulların fiziki yetersizlikleri kullanım sıklığını azaltan temel engellerdir. Öğretmenler oyun alanını yalnızca bir eğlence mekânı olarak değil, çocukların bütüncül gelişimini destekleyen bir öğrenme ortamı olarak değerlendirmektedir. Sonuç olarak, oyun alanlarının niteliğinin artırılması, güvenliğinin sağlanması ve materyal çeşitliliğinin geliştirilmesi; öğretmenlerin bu alanları daha sık, daha verimli ve daha güvenli şekilde kullanmalarını sağlayacaktır.

Çocuk oyun alanlarının çocuklarla daha etkili kılmak adına öğretmen görüşlerine ait bulgular araştırmanın nitel verilerinin üçüncü temasını oluşturmaktadır. Bu temaya ilişkin veriler Tablo 3'te gösterilmektedir**.**

Tablo 3. Çocuk Oyun Alanlarını Daha Etkili Kılmak

Tema	Kod	Frekans
Materyal Çeşitliliği ve Zenginleştirme	Materyal çeşitliliğini artırma, açık uçlu materyaller ekleme, yapı-inşa, dramatik, duygusal oyun materyalleri, spor-denge-jimnastik-yoga materyalleri, parkur hazırlama/materyal kurma	24
İlgi–İhtiyaç–Gelişim Özelliklerine Göre Düzenleme	Yaş–gelişim düzeyine göre düzenleme, ilgi alanlarına göre zenginleştirme, çocuk katılımını sağlama	12
Açık Alan – Kapalı Alan Uyumlu Kullanım ve Doğal Alanlar	Açık hava oyunlarını artırma, doğal alan kullanımı, bahçe düzenlenmesi/ açık alan tasarımı	12
Öğretmenin Rolü ve Etkileşimi	Oyuna aktif katılım, çocukları gözlemler, yönlendirme-rehberlik, sosyalleşmeyi destekleme	11
Güvenlik, Sağlık ve Risk Yönetimi	Düzenli bakım–kontrol, sağlık-güvenlik kurallarına uyum, sabitlenmiş-temiz-kırılmamış materyaller	10
İşlevselliği Artıran Çalışmalar	Planlı oyunlar tasarlama, etkinlikler, parkur, atölye çalışmaları, şenlik ve toplu etkinlikler	9

Tablo 3 incelendiğinde, "Çocuk oyun alanlarının daha etkili kılmak için neler yaparsınız?" Sorusuna 24 öğretmen materyal çeşitliliği ve zenginleştirme, 12 öğretmen ilgi- ihtiyaç- gelişim özelliklerine göre düzenleme, 12 öğretmen açık alan- kapalı alan, uyumlu kullanım ve doğal alanlar, 11 öğretmen öğretmenin rolü ve etkileşimi, 10 öğretmen güvenlik, sağlık ve risk yöntemi, 9 öğretmenler işlevselliği artıran çalışmalar cevabını vermişlerdir. *"Sağlık ve güvenlik koşullarına öncelikli olarak dikkat etmekle birlikte çocuklarla birlikte oyuna*

katılarak daha etkili kullanılmasını sağlarım"(Ö4. "Planlı oyunlar oynayabilir, materyal çeşitliliği artırılabilir"(Ö9). "Okul içindeki oyun alanında parkur hazırlayıp çocukların farklı şekillerde kullanımını destekliyorum. Okul bahçesinde etkinlikler tasarlayarak uygulama yapıyorum"(Ö19). Zengin ve çeşitli materyaller şarttır. Öğretmenler, tek tip oyuncak ve tek amaçlı alanların yetersiz kaldığını; çocukların yaratıcılık, motor beceri, sosyal etkileşim ve duygusal gelişim için farklı türlerde açık uçlu materyallere ihtiyaç duyduğunu güçlü biçimde vurgulamıştır. Güvenlik, öğretmenlerin asla taviz vermediği ortak ilkedir. Tüm materyallerin güvenli, sağlam, temiz ve düzenli kontrol edilmiş olması gerektiği belirtilmiştir. Genel olarak öğretmenlerin tamamı, oyun alanlarının salt "oyun oynanan yer" olmaktan çıkıp öğrenme, gelişim, keşif ve sosyalleşme alanı olarak görülmesi gerektiği konusunda birleşmektedir.

Çocuk oyun alanlarının çocuklar üzerindeki etkileri hakkındaki yönetici görüşlerinin bulguları araştırmanın nitel verilerinin dördüncü temasını oluşturmaktadır. Bu temaya ilişkin veriler Tablo 4'de gösterilmektedir**.**

Tablo 4. Çocuk Oyun Alanlarının Çocuklar Üzerindeki Etkileri

Tema	Kod	Frekans
Gelişim Alanlarına Katkı	Tüm gelişim alanlarını destekleme, fiziksel ve psikomotor gelişim, Sosyal gelişim/akran etkileşim, problem çözme/ karar verme, duygusal rahatlama/özgüven	15
Serbest Oyun ve Yaratıcılık	Yaratıcılık – hayal gücü, serbest oyun / özgürlük hissi, doğal materyal ihtiyacı	10
Oyun Alanlarının Niteliği ve Materyal Farklılığı	Yeterli materyal – zengin içerik, yapılandırılmış / yapılandırılmamış alan karşılaştırması, materyal çeşitliliği	10
Sosyal Etkileşim ve Akran Öğrenmesi	Sosyalleşme, akran öğrenmesi	7
Doğal Oyun Alanlarının Önemi	Doğal ortam ihtiyacı, doğal oyun unsurlarıyla etkileşim	6
Şehirleşme ve Doğadan Uzaklaşma	Apartman kültürü / sınırlı oyun alanı, doğadan uzaklaşma	3

Tablo 4 incelendiğinde, "Çocuk oyun alanlarının çocuklar üzerindeki etkileri hakkında ne düşünüyorsunuz ?" Sorusuna 15 yönetici gelişim alanlarına katkısı, 10 yönetici serbest oyun ve yaratıcılık, 10 yönetici oyun alanlarının niteliği ve materyal farklılığı, 6 yönetici doğal oyun alanlarının önemi, 7 yönetici sosyal etkileşim ve akran öğrenmesi, 3 öğretmen şehirleşme ve doğadan uzaklaşma olarak cevaplandırmışlardır. *"Çocukların yaş grubuna uygun doğru düzenlenmiş oyun alanları çocukların tüm gelişim alanlarını gelişmesine katkı sağlar. Özellikle fiziksel gelişimi ve psikomotor gelişimini doğrudan destekler. Ayrıca çocukların duygularını ifade etmelerine fırsat verir. Çocukların kendileri net tanıma ve gerçekleştirmeleri için olanaklar sunar, problem çözme becerilerini geliştirir (Y12). "Oyun alanları çocukların fiziksel ve sosyal gelişimlerine katkı sağlamaktadır. İletişim kurma, özgüven kazanma noktasında iyi bir atmosfer sağlıyor"(Y20). "Oyun alanlarının çocukların akran paylaşımlarının ve fiziksel ruhsal gelişimleri için büyük öneme sahip olduğunu düşünüyorum"(Y23).* Yöneticilerin büyük çoğunluğu, çocuk oyun alanlarının çocukların tüm gelişim alanlarını desteklediğini vurgulamaktadır. Özellikle fiziksel ve psikomotor gelişimin belirgin şekilde güçlendiği, akran etkileşiminin arttığı ve sosyal gelişime önemli katkılar sağlandığı ifade edilmektedir. Ayrıca bazı yöneticiler, problem çözme ve karar verme becerilerinin desteklendiğini; duygusal rahatlama ve özgüven artışının sağlandığını ifade etmiştir. Bu durum, oyun alanlarının çocukların bütünsel gelişimi açısından vazgeçilmez bir öğrenme ortamı olduğunu göstermektedir.

Çocukların oyun alanlarında oyun oynayabilmeleri için yeterli materyal ve bu materyallerin niteliğinin yeterliliği (temizliği, bakımı, eksik malzemelerin temini) bakımından yönetici görüşleriyle ilgili bulgular araştırmanın nitel verilerinin beşinci temasını oluşturmaktadır. Bu temaya ilişkin veriler Tablo 5'de gösterilmektedir.

Tablo 5. Çocukların Oyun Alanlarında Oyun Oynayabilmeleri İçin Yeterli Materyalin Niteliği

Tema	Kod	Frekans
Temizlik / Bakım / Güvenlik	Bakım düzenli olan ve yetersiz görülen okullar, güvenlik önceliği	14
Materyal Yetersizliği ve Kaynak Kısıtı	Çeşit/sayı yetersiz, bütçe engeli	10
Alan / Metrekare Sorunları	Bahçe ya da açık alanın küçük/olmaması	8
Doğal Materyal ve Açık Alan Deneyimi	Toprak, doğa temelli oyun ve serbest oyun vurgusu	6
Materyal Çeşitliliği ve Öğretmen Kullanımı	Çeşit artarsa verim artar, öğretmen-inisiyatifi önemli	6
İç Mekân / Alternatif Çözümler	İç oyun salonları, çok amaçlı alan kullanımı	4

Tablo 5 incelendiğinde, "Çocukların oyun alanlarında oyun oynayabilmeleri için mevcut materyaller sayı ve nitelik açısından yeterli midir; bu materyallerin temizlik, bakım ve eksiklerinin giderilmesi düzenli olarak sağlanmakta mıdır ?" Sorusuna 14 yönetici temizlik- bakım- güvenlik, 10 Yönetici materyal yetersizliği ve kaynak kısıtı, 8 yönetici alan- metrekare sorunları, 6 yöneticileri doğal materyal ve açık alan deneyimi, 6 yönetici materyal çeşitliliği ve öğretmen kullanımı, 4 yönetici iç mekan ve alternatif çözümler cevabını vermiştir. *"Çocukların bahçede oyun oynayabilmesi için materyal tamiri yaptık, oyun alanları oluşturmaya çalışıyoruz. Yaptırdığımız her oyun alanı yapay malzemelerden oluşmakta ve temizliğin bakıma periyodik olarak yapılmaktadır"(Ö3). "Gelişim ve yaşlarına göre yetersiz"(Y2). "Yeterli materyaller bulunmamaktadır. Bu sebeple bütçe bulundurmak gerekir, günümüzde niteliği oldukça fazladır. Her geçen gün geçen gün iyiye gittiğini düşünmekteyim"(Y7). "...Okulumuzun öğrencilerinin ihtiyaçlarını karşılayabilecek yeterlikte olduğunu düşünüyorum"(Y24).* Yöneticilerin görüşleri genel olarak değerlendirildiğinde, okullarda çocukların oyun deneyimini etkileyen en önemli unsurun materyal yeterliliği ve niteliği değil, bu materyallerin kullanılabildiği uygun ve güvenli bir fiziksel ortam olduğu anlaşılmaktadır. Materyal eksikliğinin yaygın bir sorun olduğu, birçok okulda küçük veya tamamen olmayan bahçelerin öğretmen ve çocukları alternatif çözümlere yönlendirdiği görülmektedir. Doğal materyaller ve doğa deneyimi, yöneticiler tarafından güçlü bir gelişim aracı olarak görülürken, güvenlik unsuru tüm görüşmelerde ortak bir ön koşul olarak ortaya çıkmaktadır. Temizlik ve bakımın düzenli yapılması okullarda oyun ortamının niteliği artırmaktadır. Genel olarak yöneticiler, materyal niteliği ve miktarı kadar, oyun alanlarının güvenli, ulaşılabilir ve çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak düzenlenmesinin hayati önem taşıdığını vurgulamaktadır.

Çocuk oyun alanlarının önemi ve kullanımı hakkında yöneticililerin, öğretmenlerin eğitimi hakkında yönetici görüşleri ile ilgili bulgular araştırmanın nitel verilerinin altıncı temasını oluşturmaktadır. Bu temaya ilişkin veriler Tablo 6'da gösterilmektedir.

Tablo 6. Çocuk Oyun Alanlarının Önemi ve Etkili Kullanımına Yönelik Eğitim

Tema	Kod	Frekans
Öğretmenlere Eğitim Sağlamama	Eğitim verilmeme durumu, sınırlı bilgilendirme / tecrübe paylaşma	20

Eğitim Almama	Hizmet içi eğitim almama, sadece lisans döneminde değinilmesi, iş sağlığı ve güvenliği eğitimi alma	17
Kişisel Gelişim ve Program Takibi	Program takibi (AÇE, Maarif vb.), Kendi araştırması ile gelişme, üniversitede edinilen bilgiye dayalı, mesleki beceri ve uygulama ile geliştirme	8
Alan Düzenleme Girişimleri	Bahçe / alan düzenlemesi yapma, yeni alan / materyal sağlama, maddi imkân yetersizliği	8

Tablo 6 incelendiğinde, "Çocuk oyun alanlarının önemi ve etkili kullanımı konusunda yöneticilere ve öğretmenlere yönelik yeterli eğitim verilmekte midir ?" Sorusuna 20 yönetici öğretmenlere eğitim sağlamama, 17 yönetici eğitim almama, 8 yönetici kişisel gelişim ve program takibi, 8 yönetici alan düzenleme girişimleri cevaplarını vermişlerdir. *"Çocuk oyun alanları hakkında yenilikleri takip etmekteyim yaş gruplarına göre yeterli materyaller temin edilmektedir"(Y4). "Aldım bu konuda, öğretmenlere de rehberlik sağladım. Görev aldığım birçok okulda, bağ, bahçe düzenlemesi oyun alanı düzenlemeleri yaptım"(Y7). "Çocuk oyun alanlarının kullanımı ve düzenlenmesi ile ilgili lisans eğitimi dersleri dışında herhangi bir eğitim almadım ancak tecrübelerim en çok faydalandığım kaynağım"(Y12). "Hayır üniversiteden aldığım oyun ve oyuncak dersi dışında bir eğitim almadım"(Y13). "Eğitim almadım, herhangi bir eğitim sağlamadım"(Y17).* Yöneticilerin büyük kısmı çocuk oyun alanlarının kullanımı, güvenliği ve düzenlenmesine ilişkin herhangi bir hizmet içi eğitim almamış, aynı şekilde öğretmenlere de bu konuda eğitim verilmediğini ifade etmiştir. Bu durum oyun alanlarının verimli, güvenli ve gelişimsel açıdan doğru kullanılmasının bireysel bilgi ve deneyime bırakıldığını göstermektedir. Buna karşın bazı yöneticiler kendi araştırmaları, program takibi veya mesleki tecrübe ile bilgi edinmeye çalışmış, bazı okullarda ise bahçe düzenleme girişimleri ve yeni materyal sağlama çabaları görülmüştür. Fakat bu girişimlerin çoğu maddi imkânların sınırlılığı nedeniyle kısıtlı kalmaktadır. Genel olarak bulgular, oyun alanlarının niteliğini geliştirmek için kurumsal eğitim ve destek mekanizmalarına ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır.

Araştırmanın bu bölümünde ise nicel bulgulara yer verilmiştir. Oyun alanlarının yeterlik düzeyinin incelenmesine ilişkin verilerin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Oyun Alanlarının Yeterlik Düzeyi ve Faktörlerine İlişkin Puanların Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Oyun Alanlarının Yeterlik Düzeyi ve Faktörleri	x̄	ss
1. Donanım Yeterliği	3.03	0.79
2. Genel Yeterlik	3.08	0.90
3. Güvenlik ve İşlevsellik	3.02	0.75
4. Hijyen ve Aydınlatma	2.79	0.79
Toplam Puan	2.97	0.64

Tablo 7 incelendiğinde, ölçeğin *Donanım Yeterliği* faktörünün ortalaması $\overline{X}$=3.03 *Genel Yeterlik* faktörünün ortalaması $\overline{X}$=3.08, *Güvenlik ve İşlevsellik* faktörünün ortalaması $\overline{X}$=3.02*, Hijyen ve Aydınlatma* faktörünün ortalaması $\overline{X}$=2.79 olduğu tespit edilmiştir. Ölçek ölçütüne karşılık gelen puanlar şu şekildedir: 1.00-1.80 = Çok düşük düzeyde, 1.81-2.60 = Düşük düzeyde, 2.61- 3.40 = Orta düzeyde, 3.41- 4.20 = İyi düzeyde, 4.21 – 5.00 = Çok iyi düzeydedir (Likert,1932). Ölçeğin faktörlerine ilişkin aritmetik ortalama puanları incelendiğinde bütün faktörlerde oyun alanlarının yeterlik düzeyinin orta düzeyde olduğu ifade edilebilir. *Genel Yeterlik* faktöründe en yüksek ortalama, *Hijyen ve Aydınlatma* faktöründe ise en düşük ortalama elde edilmiştir.

Buna göre, oyun alanlarının yeterlik düzeyi en fazla *Genel Yeterlik* faktöründe, en az ise *Hijyen ve Aydınlatma* faktöründe olduğu görülmektedir. Oyun alanlarının yeterlik düzeyinin toplam puanlarının ortalamasının $\overline{X}$ = 2.97 olduğu ve oyun alanlarının yeterlik düzeyinin orta düzeyde olduğu saptanmıştır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Öğretmenlere göre oyun alanları, çocukların sosyal becerilerini geliştirmede önemli bir role sahiptir. Oyun alanlarının sosyal davranışların öğrenildiği ve pekiştirildiği doğal bir ortam olarak görüldüğüne işaret etmektedir. Bal (2005), oyun alanlarını, çocukların gelecekte toplumsal sorumluluklarının farkında olan; fiziksel, ruhsal ve zihinsel gelişimlerini en uygun düzeyde tamamlamış bireyler olarak yetişmelerine ve eğitimlerine katkı sağlayan alanlar olmalıdır diye açıklamıştır. Öğretmenler; oyun alanlarında, çocukların enerjilerini atma, motor becerilerini geliştirme ve geniş alanda özgürce hareket edebilme, gibi unsurları da vurgulamıştır. Fjortoft (2004) yılında yaptığı bir araştırmada da oyun alanlarının çocukların motor gelişimini etkilediğini belirtmiştir. Çalışma, bu araştırmayı destekler niteliktedir. Öğretmen görüşleri, oyun alanlarının çocukların duygusal ve psikolojik yönden desteklenmesinde de etkili olduğunu göstermektedir. Sevinç (2004) yaptığı araştırmada, oyun alanlarının, çocukların olumlu benlik gelişimini desteklediği ifade edilmiştir. Bazı öğretmenler oyun alanlarını yalnızca bir eğlence alanı olarak değil, aynı zamanda bir öğrenme ve deneyim ortamı olarak tanımlamıştır. Özellikle yaparak yaşayarak öğrenme vurgusu dikkat çekmektedir. Frost vd., (2012) yılında yaptıkları çalışmalarında, mekânsal düzenlemelerin çocukların duygusal iyilik hâli üzerinde etkili olduğunu göstermektedirler. Bunun yanı sıra, OECD'nin (2020) raporunda fiziksel çevrenin**,** çocukların psikolojik açıdan kendilerini güvende hissetmeleri için temel bir unsur olduğu özellikle ifade edilmektedir. Öğretmenler, oyun merkezlerinde çocukların günlük yaşam becerileri kazandığını ve oyunun öğrenmenin en etkili yollarından biri olduğunu ifade etmiştir. O'Brien (2009), yaptığı bir araştırmada çocukların dış oyun alanlarında oyun oynamaları onların bakış açılarını değiştirdiğini, fiziksel gelişimlerini, sosyal gelişimlerini, dil gelişimini ve öz benliğini olumlu yönde etkilediğini yaparak yaşayarak oynayarak deneyim kazandıklarını ortaya koymuştur. Civelek ve Özyılmaz'ın (2018) araştırmasında ise açık hava etkinliklerinin sınıf içi etkinliklere göre bilimsel beceri kazanımlarını daha çok ortaya koyduğunu göstermiştir. Arabacı (2020), ise çocukların zihinsel, fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimlerini destekleyen sosyal alanlar olarak okul bahçeleri, eğitimin sürekliliğini sağlamada ve eğitim kalitesini yükseltmede önemli bir rol üstlendiğini belirtmiştir. Araştırmada öğretmenlerin neredeyse tamamı da oyun alanlarının çocuklarda fiziksel, sosyal, bilişsel ve duygusal gelişimi aynı anda destekleyen bütüncül bir öğrenme ortamı sunduğunu vurgulamıştır.

Oyun alanlarını kullanma sıklığı öğretmenlerde farklılık göstermiştir. Öğretmenlerin büyük bir bölümü oyun alanlarını haftada birkaç kez veya her gün kullandığını belirtmiştir. Bu ifadeler, oyun alanlarının eğitim sürecinin düzenli bir parçası olarak görüldüğünü göstermektedir. Gülay-Ogelman vd., (2016), yaptığı bir araştırmada da haftada bir gün bahçede ve iki gün sınıfta hareketli oyun oynayan çocukların sosyal davranış düzeylerinde artış olduğu gözlenmiştir. Civelek ve İkiz (2024), Bilecik ilinde belediyeye ait oyun alanlarına ait yaptıkları çalışmalarında, çocukların en az haftada bir iki gün oyun parklarına giderek orada bir saati aşkın zaman geçirdikleri vurgulanmaktadır. Bu araştırmada; öğretmenlerin büyük bölümü oyun alanını günlük ya da haftada birkaç kez düzenli olarak kullandığını, okul öncesi eğitimde oyun alanlarının çocuklar için ne kadar kritik olduğunu ve öğretmenlerin bu alanları çoğunlukla aktif olarak değerlendirdiğini göstermektedir.

Öğretmenlerin çocuk oyun alanlarını daha etkili hale getirmek için sundukları önerileriler de öğretmenlerin büyük bir bölümü, oyun alanlarının etkili kullanılmasının zengin ve çeşitli materyallerle mümkün olduğunu vurgulamıştır. Materyallerin çocukların farklı gelişim alanlarına uygun olması gerektiği sıkça dile getirilmiştir. Birçok öğretmen için oyun alanının güvenli olması, materyallerin sağlam ve temiz tutulması oyun kadar önemli görülmektedir. Kısaca öğretmenler güvenlik, zengin içerik, doğal ortam uyumu, gelişimsel uygunluk ve öğretmen etkileşimi ekseninde birleşmektedir. Bjørgen (2015), oyun alanlarının işlevselliğini artıran önemli unsurlardan birisinin de yetişkin rehberliği olduğunu vurgulamış ve yetişkinlerin oyun sürecine uygun düzeyde rehberlik etmesi, çocukların oyun alanlarını daha etkin ve güvenli biçimde kullanmalarına olanak

tanıdığını belirtmiştir. Park (2019) yaptığı bir başka çalışmada, yapıcı oyunun niteliğini artırabilmek için öğretmenlerin çocukları bu tür oyunlara yönlendirmesi ve desteklemesi gerektiği vurgulanmıştır. Araştırma bulgularına göre; çocuklara çok sayıda açık uçlu materyal sunulması, farklı hikâye ve masallarla desteklenmesi, çeşitli oyun deneyimleri yaşamalarına olanak tanınması ve güvenli bir ortam oluşturulmasının önemli olduğu gözlemlenmiştir.

Yöneticilere, "Çocuk Oyun Alanlarının Çocuklar Üzerindeki Etkileri" sorulduğunda yöneticilerin oyun alanlarını yalnızca çocukların vakit geçirdiği fiziksel mekânlar olarak görmediği; aksine bu alanları çocukların gelişimlerini bütüncül biçimde destekleyen önemli eğitsel ortamlar olarak değerlendirdikleri sonucuna ulaşılmaktadır. Türel'e (1995; Akt. Turgut ve Yılmaz, 2010) göre oyun alanları, çocuğun eğitim süreci ile kişilik gelişimi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir demiştir. Bu da bizim araştırmamızı desteklemektedir. Hazır ve yapılandırılmış materyallerin, çocukların üreticiliğini sınırladığına dair görüşler özellikle dikkat çekmektedir. Materyal çeşitliliğinin ve düzenli olarak değişen oyun alanlarının çocukların merak ve motivasyonunu artırdığı belirtilmektedir. Bulut ve Yılmaz'a (2003; Akt. Aksoy, 2011) göre çevresel düzenleme ve tasarım ilkelerine uygun olarak oluşturulan oyun alanları, çocukların gelişim dönemlerinde sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlerini olumlu yönde etkilediğini vurgulamışlardır. Özgüner ve Şahin (2009), çalışmalarında ise oyun alanlarının genel özelliklerinin çocukların gelişimini destekleme açısından yeterli düzeyde olmadığını ortaya koymuştur. Yöneticilereler, günümüz çocuklarının doğadan uzaklaşması nedeniyle doğal oyun ortamlarına daha çok ihtiyaç duyduğunu belirtmektedir. Sinan ve Yerli (2019) yaptığı çalışmada, okul bahçelerinde doğal materyallerin yeterli düzeyde olmadığı belirlenmiştir. Okullardaki oyun alanlarının çocukların doğa ile temasını artıracak şekilde düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Genel olarak yöneticiler, oyun alanlarının çocukların gelişiminde tamamlayıcı ve vazgeçilmez bir öğrenme ortamı olduğunu düşünmektedir.

Yöneticilere "Çocukların oyun alanlarında oyun oynayabilmeleri için yeterli materyal var mıdır? Bu materyallerin niteliği yeterli midir?" sorusu yöneltildiğinde, birçok yönetici fiziksel materyal sayısının ve çeşitliliğinin yetersiz olduğunu; yenileme veya ek temin konusunda bütçe ve kaynak sorunları yaşadıklarını belirtmiştir. Dış oyun alanlarının bulunduğunu ancak alan genişliğinin sınırlı olduğunu ifade eden yöneticiler de olmuştur. Yıldırım (2017), yaptığı araştırmada anaokullarının dış alanlarının yeterli bir büyüklüğe sahip olmadığını ifade etmiştir. Kaçan vd.'nin (2017) gerçekleştirdikleri çalışmada, okul öncesi kurumlarının yaklaşık yarısının bahçeye sahip olduğu; okul bahçelerinde ot ve bitki yetiştirildiği belirlenmiştir. Okul bahçelerinin nitelikli olmasını engelleyen başlıca etmenlerin alan yetersizliği ve bütçe eksikliği olduğu saptamıştır. Karadağ vd., (2012) yaptığı araştırmada, okul bahçelerinin oyun açısından yetersiz olduğu ve bazı güvenlik sorunları bulunduğu belirlenmiştir. Yağmurlu (2020), yaptığı araştırmasında ise oyun araçlarının çeşitliliğinin yetersiz olduğunu ortaya koymuştur. Anaokullarından ikisinin dış oyun alanı bulunmadığı; bunun sebebinin okulun dış alanının olmaması olduğu, bu nedenle iç oyun alanlarının kullanıldığı belirtilmiştir. Kaya ve Kaya (2014), Çocuk oyun alanları ile ilgili 20 öğretmenle yapılan bir çalışmada, öğretmenlerin dile getirdiği en büyük sorunun oyun alanlarının olmaması olarak belirtilmiştir. Bazı okullarda oyun alanı olmasına rağmen mevcut öğrenci sayısına göre yetersiz olduğu dile getirilirken; bazı okullarda ise oyun alanlarının ve materyallerin yeterli olduğu, bakım ve kontrollerinin düzenli şekilde yapıldığı ifade edilmiştir.

Yöneticilerin, anaokullarında oyun alanlarının kullanımı ve güvenli biçimde düzenlenmesi konusunda çoğunluğunun eğitim almadığı görülmektedir. Çoğu yönetici bu konuda hiçbir hizmet içi eğitim almamıştır. Eğitim aldığını belirten az sayıdaki yönetici de bu eğitimin üniversite döneminde teorik olarak verilmiş olduğundan bahsetmektedir. Sadece bir yöneticinin eğitim aldığı, bazı yöneticilerinde kendini geliştirmek için bazı programları takip ettiği görülmektedir. Yöneticilerin çoğunluğu da öğretmenlerine oyun alanlarını kullanımı hakkında bir eğitime yönlendirmemiştir. Kösem (2022), yaptığı bir araştırmaya göre de yöneticilerin dış oyun alanlarını kullanımı hakkında sınırlı bir eğitim aldıklarını, öğretmenlerin çoğunluğunun eğitim almadığı vurgulamaktadır. Bu araştırmayı desteklemektedir. Ayrıca okulların mevcut fiziksel koşulları da eşit değildir; bu nedenle oyun alanlarının iyileştirilmesi için kurumsal destek ve bütçe planlaması önem taşımaktadır.

Oyun alanlarının yeterlik düzeyinin incelenmesine ilişkin verilerde; *"Donanım Yeterliği, Genel Yeterlik, Güvenlik ve İşlevsellik, Hijyen ve Aydınlatma*" yetirliğinde ölçeğin faktörlerine ilişkin aritmetik ortalama

puanları incelendiğinde bütün faktörlerde oyun alanlarının yeterlik düzeyinin orta düzeyde olduğu ifade edilebilir. Buna göre, oyun alanlarının yeterlik düzeyi en fazla *Genel Yeterlik* faktöründe, en az ise *Hijyen ve Aydınlatma* faktörünün olduğu görülmektedir. Oyun alanlarının yeterlik düzeyinin orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Yılmaz ve Öcal'ın (2021) araştırma bulgularına göre, çocuk oyun alanlarının gerek genel yeterlik açısından gerekse çeşitli boyutlar bakımından yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Özgüner ve Şahin (2009); Duman ve Koçak, (2013); Akkaya, (2017); Öztürk Samur ve İnal Kızıltepe, (2018) gibi çocuk oyun alanlarını güvenlik açısından inceleyen farklı illerde yapılmış birçok çalışma da bulunmaktadır. Kısakürek ve Yılmaz (2019), oyun alanlarının güvenliliği ile ilgili yaptıkları çalışmada oyun alanlarının güvenlik kriterleri açısından problemleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Olgan ve Kahriman-Öztürk'ün (2011) araştırma bulgularına göre, anaokullarında materyal, donanım, güvenlik, bakım ve oyunu destekleme ölçütleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Bununla birlikte, oyun alanlarının farklı türdeki oyunları destekleme konusunda yeterli olmadığı tespit edilmiştir. Memiş ve Gülcan, (2020) Giresun ilinin merkez ilçelerinde bulunan çocuk oyun parklarında yaptıkları bir araştırmada ise oyun alanlarının oyun alanlarının işlevsellik, bakım ve güvenlik açısından genel olarak orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu çalışmada da oyun alanlarının yeterlik düzeyinin orta düzeyde olduğu vurgulanmıştır.

Sonuç olarak, oyun alanlarının çocukların gelişimi açısından önemli ve işlevsel bulunduğu görülmektedir. Oyun alanlarının özellikle öğretmenlere göre sosyal ve fiziksel gelişimi desteklediği, yöneticilere göre ise tüm gelişim alanlarına katkı sağladığı ifade edilmiştir. Ayrıca oyun alanların düzenli ve sık kullanıldığı, çocukların sosyalleşmesine katkı sunduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte temizlik ve bakım konusunda ise genel olarak bir sorun olmadığı ifade edilmiştir. Materyal çeşitliliğinin artırılması gerektiği, bütçe ve fiziksel alan yetersizliklerinin bulunduğu ve oyun alanlarına yönelik hizmet içi eğitimlerin yeterli olmadığı yönünde görüşler öne çıkmıştır. Ayrıca donanım yeterliliği, genel yeterlik, güvenlik, işlevsellik, hijyen ve aydınlatma açısından oyun alanlarının orta düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Bxxxx ilindeki resmi anaokullarında bulunan oyun alanlarının çocukların gelişiminde etkili olduğunu; ancak donanım, materyal çeşitliliği ve fiziksel imkânlar açısından orta düzeyde yeterliğe sahip olduğu belirlenmiştir.

Bu araştırma bazı sınırlılıklar çerçevesinde yürütülmüştür. Çalışma, 2024-2025 eğitim öğretim yılını kapsamaktadır. Araştırmanın örneklemi, Bxxxx ilinde yer alan resmi anaokulları ile bu anaokullarında çalışan yönetici ve okul öncesi öğretmenleri ile sınırlıdır. Bu nedenle elde edilen bulgular, özel anaokulları ile farklı il ve bölgelerdeki okul öncesi eğitim kurumları için genellenemez. Araştırmada kullanılan veriler, oyun alanlarının değerlendirilmesine yönelik ölçek ile öğretmen ve okul yöneticilerinin görüşlerine dayalı veri toplama araçları aracılığıyla elde edilmiştir. Bu bağlamda bulgular, katılımcıların öz-bildirimlerine dayanmaktadır. Çalışmada oyun alanlarına ilişkin doğrudan gözlem, nesnel ölçüm ya da fiziksel çevreye yönelik teknik değerlendirmeler yer almamaktadır. Ayrıca araştırma, verilerin toplandığı zaman dilimi ile sınırlıdır. Oyun alanlarının kullanım sıklığı ve işlevselliği, mevsimsel koşullar ve dönemsel çevresel faktörlere bağlı olarak değişiklik gösterebileceğinden, elde edilen bulgular yalnızca veri toplama sürecinin gerçekleştirildiği dönemi yansıtmaktadır.

Araştırmacılara Öneriler

- Resmi anaokullarının çocuk oyun alanlarının incelenmesi olarak Bxxxx ilinde ilk defa yapılan bu araştırmanın benzeri; Temel Eğitime bağlı; "Ana sınıflarının," "Özel Anaokullarının," Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı; "Gündüz Bakım Evleri" ve "Özel Kreşlerin," Belediyelere bağlı; "Çocuk Sosyal Yuvalarının" da çocuk oyun alanlarının incelenmesi şeklinde yapılabilir.
- Resmi anaokullarına ait çocuk oyun alanları ile özel anaokullarına ait oyun alanlarının karşılaştırma araştırmaları da yapılabilir.
- Araştırma form ve yarı yapılandırılmış görüşme ile sınırlandırıldığından benzer bir çalışma araştırmacı tarafından doğrudan gözlem kullanılarak yapılabilir.
- Bu araştırmada öğretmen ve yöneticiler ile çalışılmıştır. Çocukları ve ebeveynleri de dâhil ederek benzer çalışmalar yürütülebilir.

Kaynaklar

Acar, H. (2003). *Çocuk Oyun Alanlarında Kullanıcıların Bitki Tercihlerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma: Trabzon Kenti Örneği.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Akkaya, Ö.A. (2017). *Artvin Kent Merkezi Açık-Yeşil Alan Sisteminin İrdelenmesi.* Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), ss;61,Isparta

Aksoy, Y. (2011). Çocuk oyun alanları üzerine bir araştırma İstanbul, Isparta, Eskişehir, Erzurum, Kayseri, Ankara, Zonguldak ve Trabzon İlleri Örneği. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 3(11), 82-106.

Arabacı, N. (2020). Ordu ili merkezindeki milli eğitim bakanlığı'na bağlı anaokulu bahçelerinin okul öncesi eğitimin ilke ve standartlarının yönünden incelenmesi *Akademik Sosyal Bilimler Çalışmaları* Dergisi, 13(83), 71-88.

Bal, A. (2005). *Zonguldak Kenti Yeşil Alan Sistemindeki Çocuk Oyun Alanlarının Durumunun Peyzaj Mimarlığı İlkeleri Açısından İrdelenmesi.* (Yayınlanmamış Yüksek Mimarlık Tezi), Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı-Zonguldak

Başbay, A. M., (2012). *Ankara İli Sınırları İçindeki Özel ve Resmi Anasınıfı ve Anaokulu Bahçelerinin Kullanım Yönünden İncelenmesi*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı ,Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı (Yüksek Lisans Tezi), Ankara.

Baykoç, N. (2006). *Hastanede Çocuk ve Genç.* Gazi Kitabevi.

Bjørgen, K. (2015). Children's well-being and ınvolvement in physically active outdoors playin a norwegian kindergarten: playful sharing of physical experiences. *Child Care in Practice*, 21(4), 305-323.

Broekhuizen, K., Scholten, A.M., & de Vries, S.I. (2014). Çocukların fiziksel aktivite düzeyi için (okul öncesi) oyun alanlarının değeri: sistematik bir inceleme. *Int J Behav Nutr Phys Act,* 11:28. https://doi.org/10.1186/1479-5868-11-59

Bostancı, H. (2023). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına ve Belediyeye Ait Çocuk Oyun Alanlarının İncelenmesi (Kütahya ili örneği).* Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Gelişimi Anabilim Dalı. (Yüksek lisans tezi)

Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö. & Köklü, N. (2011). *Sosyal Bilimler için İstatistik* (7. Baskı). Pegem Akademi.

Canning, N.(2007).Children's empowerment in play. *European Early Childhood Education Research Journal*, 15(2), 227-236.

Civelek, P. & Özyılmaz Akamca, G. (2018). Açık alan etkinliklerinin okul öncesi dönemdeki çocukların bilimsel süreç becerilerine etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26 (6), 2011-2020. http://doi.org/: 10.24106/kefdergi.2297

Civelek, P., & İkiz, S. (2024). Bilecik ilinde yer alan çocuk oyun parklarının niteliğinin incelenmesi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi,* 7(1), 312-337. http://doi.org/10.33400/kuje.1411981

Çukur, D. (2011). Okul öncesi çocukluk döneminde sağlıklı gelişimi destekleyici dış mekân tasarımı. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 12(1), 70- 76. https://dergipark.org.tr/tr/pub/tjf/issue/20896/224370

Demiriz, S., Karadağ, A. ve Ulutaş, İ. (2003). *Okulöncesi eğitim kurumlarında eğitim ortamı ve donanımı,* Anı Yayıncılık, Ankara.

Doğan, L. ve Efendioğlu, A. (2022). İlkokul bahçelerinde oyun alanları ve niteliklerinin incelenmesi: Adana ili örneği. *Çukurova Araştırmaları*, 8(3), 360-37

Duman, G. & Koçak, N. (2013). Çocuk oyun alanlarının biçimsel özellikleri açısından değerlendirilmesi (Konya ili örneği). *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(1), 64-81

Eliason, C. and Jenkins, L. (2003). A practical guide to early childhood curriculum (7th edition). New Jersey:
Merrill Prentice Hall.

Field, A. (2009). *Discovering Statistics Using SPSS*. 3rd Edition, Sage Publications Ltd., London.Fraenkel, J. R., & Wallen, N. E. (2006). How to design and evaluate research in education (5th ed.). New York: McGraw-Hill Publishing.

Fjørtoft, I. (2004). Landscape as playscape: The effects of natural environments on childrens's play and motor development. *Children Youth and Environments*, 14 (2), 21-44.

Fraenkel, J. R., & Wallen, N. E. (2006). *How to design and evaluate research in education* (6th ed.). New York, NY: McGraw-Hill.

Frost, J. L., Wortham, S. C., & Reifel, S. (2012). Play and child development (4th ed.). Pearson

Galletta, A. (2013). Mastering the semi-structured interview and beyond: From research design to analysis and publication. New York: NYU press.

Gülay-Ogelman, H., Gündoğan, A., Erten-Sarıkaya, H., & Önder, A. (2016). Anaokuluna devam eden çocuklarda serbest ve hareketli oyun düzenlemelerinin akran ilişkilerine etkisinin incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* 26(2), 163-174.

Hatch, J. A. (2002). *Doing qualitative research in education settings.* State University of New York Press

Hirsh-Pasek, K. & R. M. Golinkoff. (2008). *"Why Play = Learning." in encyclopedia on early childhood development*, edited by R. E. Tremblay, R. G. Barr, R. D. V. Peters, and M. Boivin. http://www.child-encyclopedia.com/documents/Hirsh-Pasek-GolinkoffANGxp.pdf

Kaçan, M., Halmatov, M., & Kartaltepe, O. (2017). Okul öncesi eğitim kurumları bahçelerinin incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 60-70..

Karadağ, A. A. , Mutlu, S. & Sayın, Ş. (2012). Okul bahçelerinin oyun alanı olarak değeri: Düzce kenti örneği, *Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi*, 8 (2), 45-56. Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/duzceod/ issue/4821/290820

Kaya Bağdaşı, Ç. (2016). Erzincan kenti çocuk oyun alanlarının incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (ERZSOSDE) ÖS-III: 271-280.

Kaya, S. & Kaya, F. (2014). İşbirlikli sorun çözme yöntemiyle okulda çocuk oyun alanlarının olmaması sorunun tespiti ve çözümü, *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* 2 (2), 189-209.

Kısakürek, Ş., & Birhan Yılmaz, M. (2019). Çocuk oyun alanlarında güvenlik: Hatay Antakya örneği. *KSÜ Mühendislik Bilimleri Dergisi*, 22(3), 103-113. https://doi.org/10.17780/ksujes.562799

Korkmaz, E. (2009). *Oyunu çocuk gelişimine etkisi ve çocuk oyun alanları tasarım kriterleri* http://www.planlama.org/new/makaleler/oyunun-cocuk-gelisimine- etkisive-cocuk-oyun-alanlari-tasarim-kriterleri.html

Kösem, M.(2022) *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Yönetici ve Öğretmenlerin Dış Oyun Alanlarının Kullanımı ve Materyallerin Niteliğine İlişkin Görüşleri* (Yüksek Lisans Tezi), Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İstanbul.

Leland, C., & Fisher, D. (2006). *It's all about the book: How to create bookrooms and classroom libraries that motivate readers*. Portsmouth, NH: Heinemann.

Mayesky, M. (2006). *Creative activities for young children* (8th ed.). Clifton Park, NY: Delmar Cengage Learning.

Memiş, L., & Gülcan, S. (2020). Kentsel alanda çocuk ve çocuk oyun alanları: Giresun merkez ilçe örneğinde bir araştırma. *OPUS International Journal of Society Researches*, 16(27), 633-671. https://doi.org/10.26466/opus.692731

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). Qualitative data analysis: An expanded sourcebook. sage.

O'Brien, L. (2009). Learning Outdoors: The Forest School Approach. *Education*, 37(1), 45- 60.

OECD. (2020). *Starting strong V: Transitions from early childhood education and care to primary education*. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/c3e2dcd1-en

Öcal, T., Metin, S.N., & Çar, B. (2022). Çocuk oyun alanlarının farklı değişkenler açısından değerlendirmesi üzerine bir alan çalışması. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 85-94.

Olgan, R., & Kahriman-Öztürk, D. (2011). An investigation in the playgrounds of public and private preschools in Ankara. *Education and Science, 36*(161), 85-97. file:///C:/Users/Downloads/442-11325-2-PB.pdf

Özgüner, H. & Şahin, C. (2009). Isparta kent merkezindeki çocuk oyun alanlarının mevcut durumu ve çocukların bu alanlara karşı davranış biçimleri, *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi, Dergisi*, 1, 129-143.

Öztürk Samur, A., & İnal Kızıltepe, G. (2018). Aydın ilindeki çocuk oyun alanlarının incelenmesi. *Social Sciences Research Journal*, 7(1), 31-46.

Park, J. (2019). *A comparison of the pretending elements between constructive play and pretend play.* TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology, 18(4), 1–6

Pyle R. (2002). *Eden in a vacant lot: Special places, species and kids in community of life.* in: Kahn PH., Kellert SR. (Editör). Children and nature: Psychological, sociocultural and evolutionary investigations, Cambridge, MA, USA: MIT Press.

Sevinç, M. (2004). *Erken Çocukluk Gelişimi ve Eğitiminde Oyun. Ankara*: Morpa Kültür Yayınları.

Sinan, C., & Yerli, Ö., (2019). Anaokulu bahçelerinde dış mekân optimum kullanım olanaklarının belirlenmesi: İstanbul Anadolu Yakasından Örnekler. *Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi*, 15 (2), 17-38.

Silver, D., Giorgio, M., Mijanovich, T. (2014). Utilization patterns and perceptions of playground users in New York City. *Journal of Community Health*., 39(2), 363-371.

Tabachnick, B. G. and Fidell, L. S. (2013*). Using Multivariate Statistics, Boston: Pearson.*

Tandoğan, O. (2016). *Çocuklar İçin Daha Yaşanılır Okul Bahçeleri*. Megaron, 11(4), 629-637.

Turgut, H. & Yılmaz, S. (2010). Ekoloji temelli çocuk oyun alanlarının oluşturulması. III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi (20-22 Mayıs). Cilt: IV, 1618-1630.

Tuğrul, B. (2018). *Oyunun Gücü*. Ayşe Belgin Aksoy (Ed.), Çocuk ve Oyun içinde (s. 12-31). Ankara: Hedef. Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ulaş, M. & Sinan A. (2016). Çocuk oyun alanları değerlendirme ölçeği: geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(2), 10-24.

Yağmurlu, F. (2020). *Okul Öncesi Dönemindeki Çocukların Kamusal Oyun Alanı Özelliklerinin Öz Düzenleme ile İlişkisinin İncelenmesi.* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Lefkoşa.

Yıldırım, M. (2017). *Bağımsız Anaokulu Öğretmenlerinin Dış Mekân Oyun Alanlarına ve Uygulamalarına ilişkin Görüşleri* (Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Yılmaz A., & Öcal T. (2021). Aksaray ilindeki çocuk oyun alanlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi.* 15(1), 162-171.

Wilson, C. (2014). *Interview techniques for UX practitioners: A user-centered design method*. London: Elsevier.